TYGODNIK

PETERSBURSKI.

GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO.

ROK 4.

CZĘŚĆ VII.

PETERSBURG.

W DRUKARNI WOJENNEJ.

1833.

CZĘŚĆ VII. № 1. ROK 4. (1833.)

TYGODNIK PETERSBURSKI.

Wychodzi we Wtorki i Piątki. Prenumerata przyjmuje się pod adresem: do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, do Expedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamtu, lub do xięgarni Smirdina; w Warszawie, w drukarni Zawadzkiego i Węckiego i w Biurze informacyjném; nadto we wszystkich Pocztowych w kraju urzędach.

Cena *Roczna*: w Rossyi, s poczta, a w stolicy, z noszeniem do mieszkań, 50 rub. as. *Półroczna*, 25 r. ass. Bez poczty, dla odbierających w xięgarni Smirdina: *Roczna*, 45 r. as. *Półroczna*, 25 r. as. Dla Królestwa Polskiego: *Roczna*, 55 r. *Półroczna*, 28 r. ass.

GAZETA URZĘDOWA KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Piątek, $\frac{6}{18}$ Stycznia.

Wiadomości krajowe.

Petersburg $\frac{5}{17}$ Stycznia.

W niedzielę 1 b. m., z okoliczności Święta Nowego Roku i rocznicy imienin W. Xżny Heleny, odbyła się w Kaplicy Zimowego Pałacu J. C. M. msza uroczysta w obecności N. Pana, całej rodziny Cesarskiej i wszystkich znaczniejszych urzędników w Stolicy obecnych, którzy, po skończoném nabożeństwie, mieli zaszczyt ucałować rękę N. Pani.

Wieczorem był u dworu wielki bal maskowy dla stanów szlacheckiego i kupieckiego i wielka wieczerza w Ermitażu. *(J. S. P.)*

Przez roskazy dzienne Cesarskie 21 z. m. Dowodzca 2ej bryg. 2ej dywizyi flotty Kontr-admirał *Papajegorow* mianowany Dowodzcą 2ej bryg. 4ej dyw. flotty;—Uwolnieni ze służby: *tegoż dnia*. Dowodzca 2ej bryg. 4ej dyw. flotty Kontr-admirał *Swinkin*, z mundurem i pensyją; — 23 z. m. Pułkownik Finlandskiego pułku gwardyi *Szwanwicz*, z rangą Rzeczywistego Radcy Stanu dla wejścia do służby cywilnej; — 25*go*, s powodu choroby, Dowódzca Pawłogradzkiego pułku huzarów Pułkownik *Paszkow* 3, z rangą Jen.-majora i pensyją $\frac{1}{3}$ rocznej gaży. — 28*go*, Naczelnik Sztabu J. C. M. W. Mistrza Artyleryi Jen.-por. *Zasiadko* 2, liczyć się ma w artyleryi; na jego zaś miejsce Naczelnikiem Sztabu mianowany Adjutant J. C. M. W. X. Michała Pułkownik xżę *Dołgoruki*, z zachowaniem obowiązku Adjutanta J. C. M.;—1 b. m. Jen.-major *Linden* 2, mianowany dowódzcą 1*ej* bryg. 24*ej* dyw. pieszej, na miejsce Jen.-majora Lewandowskiego, który otrzymuje pozwolenie wyjechania dla leczenia ran do wód mineralnych Kaukaskich; Jen.-major *Nikołajew*, dowódzcą pułku Kozaków gwardyi, na miejsce Jen.-por. *Efremowa* 1, który ma się liczyć w wojsku Dońskiem.

— Reskryptem Cesarskim z dnia 31 z. m. Radca Tajny, Senator hr. *Tołstoj*, mianowany kawalerem orderu Ś. Anny 1 kl.

— Przez roskaz dzienny z d. 1 b. m. Adjutant J. C. M. W. X. Michała pułkownik pułku huzarów gwardyi *Czertkow* mianowany Rzecz. Radzcą Stanu i Koniuszym Dworu Cesarskiego. *(R. I.)*

— Najwyższym J. C. Mości Ukazem do Rządzącego Senatu z d. 20 Paździer. zeszłego roku zatwierdzoną została nowa Ustawa o Kwarantanach.

Ukazy Cesarskie *do Kapituły orderów.* Zostają mianowani kawalerami orderów: Ś. Włodzimierza 4 klas. 28 *List. z. r.* Adjutant Kijowskiego Wojennego Gubernatora Jenerał-adjutanta Lewaszowa, Sztabs-rotmistrz pułku huzarów gwardyi *Kiriejew*, za gorliwą służbę;—Poddany Bawarski *Ertel*, zarządzający znanym zakładem mechanicznym Reichenbacha w Münich, za zasługi wyświadczone przez niego dla Rossyi dostarczaniem w ciągu przeszło 12 lat znacznej liczby narzędzi do Astronomii i Wyższej Geodezyi. — Ś. Stanisława 3 klassy: 10 Listop. z. r. Rządca Kancelaryi Podolskiego i Wołyńskiego Jenerał-gubernatora, Radca Dworu *Karcow*;—5 Grudnia z. r. na przedstawienie Głównodowodz. czynną armiją, Jenerał-feldmarszałka xięcia Warszawskiego, hrabi Paskiewicza-Erywańskiego, pełniący obowiąski starszego Lekarza szpitalu wojskowego Prużańskiego, Sztab-lekarz wydziału marynarki Radca Kol. *Piewnicki*; tegoż orderu 4 klas., 11 *Listop.* Lekarz obwodu Piotrkowskiego w Województwie Kaliskiém, Wilhelm *Friedenstein*, który w czasie ostatnich w kraju rozruchów zarządzał szpitalem wojskowym Walborskim, w nagrodę gorliwości jego w leczeniu chorych niewolników armii Rossyjskiej i przywiązania do prawego Rządu, za które rokoszanie wyrządzili mu znaczne w jego majątku szkody i posunęli prześladowanie do krzywd osobistych;—Obyw. województ. Płockiego, obwodu Pułtuskiego, Józef *Bogdaszewski*, na poświadczenie Jener.-feldmarszałka o niezachwianej wierności jego dla Tronu i zasługach, wyświadczonych różnym oddziałom armii Rossyjskiej, w czasie wojny s powstańcami Polskiemi;—28 *tegoż m.* Adjutanci Wojennego Gubernatora Kijowskiego, pułków gwardyi: Konnego, Sztabs-rotmistrz *Stałypin;* Strzelców konnych, Porucznik *Briskorn* i Pawłowskiego, Sztabs-kapitan *Łękowski*, tudzież zostający przy tymże Wojennym Gubernatorze Sztabs-kapitan Jeneralnego sztabu von *Rüdiger*.

— Przez Ukaz Cesarski do Kantoru Dworu z d. 13 Grudnia, Dyrektor Gubernijalnego Gimnazium Moskiewskiego, Radca Dworu *Okułow* mianowany Szambelanem Dworu J. C. M.

— N. Pan, w d. 29 Listopada z. r. raczył najłaska-

wiej zatwierdzić w urzędzie wybranego przez szlachtę gubernii Podolskiej Opiekunem honorowym Gimnazyum Podolskiego, obywatela Hajsyńskiego powiatu Józefa *Drzewieckiego*.

— Urzędnik Kancelaryi Głównodowodzącego 1 armiją, 10 kl. *Szpakowicz*, najłaskawiej podniesionym został do 9 klassy.

— Cesarz Jegomość, przekonywając się z doniesień pełniącego obowiąski Kijowskiego Cywilnego Gubernatora Rzecz. R. St. *Łoszkarewa*, iż w gub. Kijowskiej wybrano przeszło $\frac{2}{5}$ podatkowych zaległości z lat dawnych, a przeszło $\frac{15}{16}$ nowych podatków, raczył roskazać oświadczyć mu Swoje Monarsze zadowolenie.

Ukazy Rządzącego Senatu. 1) 30 Listop. z. r. (s 1 oddziału 6 Depart.) Z ogłoszeniem nieprawnego wyroku wydanego przez sąd Gubernijalny Jenisejski, a zatwierdzonego przez Główny Zarząd Wschodniej Syberyi, w sprawie kupców *Starcew*. — 2) 15 *Grudnia z. r.* (s 1 Dep.) O wyłączeniu ze służby i nieprzyjmowaniu do niej na przyszłość porucznika pułku Dorpatskiego strzelców konnych *Kruze*. — 3) 22 tegoż m. (Z ogóln. zgrom. trzech pierwszych Depart.) Z ogłoszeniem Zdania Rady Państwa o rozwiązaniu pytania: jak należy postępować z wychowańcami zakładów rządowych, należących do Ministerstwa Spraw Wewn. wyłączonemi z nich za złe sprawowanie się lub s powodu niezdatności. — 4) *tegoż dnia.* (S 1 oddziału 5 Depart.) S przepisaniem kar na tych, którzyby polowali w okolicach Petersburga lub Moskwy, nie mając biletów od Wydziału Łowiectwa Dworu Cesarskiego. *(G. S.)*

— Kamerjunker Dworu J. C. M., P. Anatoliusz *Demidow*, wstępując w prawa pełnoletności, chcąc uczcić pamięć swojego Ojca i idąc za przykładem przodków swoich i innych którzy z majątku swojego na rzecz publiczną łożyli, ofiarował 500,000 rubli ass. na założenie w tutejszej stolicy domu dobroczynności, którego głównym celem ma być podanie niedostatnim ludziom środków zarabiania sobie na przyzwoite utrzymanie przez dzienną pracę bez uciekania się do żebractwa, często niepewnego, lecz zawsze zachęcającego do występków.

N. Pan, zgodnie s postanowieniem komitetu PP. Ministrów, raczył projekt P. Demidow zatwierdzić, a N. Pani zezwoliła na oddanie tego, zupełnie nowego w swym rodzaju, zakładu pod Swoję wysoką opiekę.—Zakład ten nosić ma nazwisko *Demidowskiego domu przytułku ludzi pracowitych.* (Демидовскій домъ Призрѣнія трудящихся.) *(R. I.)*

— Na cel uzyskania zaległości procentów i sztrafów funduszowi edukacyjnemu zawinionych przez hrabiów *Lotrek*, będzie się odbywała w Izbie Skarbowej Wileńskiej przedaż przez publiczną licytacyją dóbr ich: Szakinów i Marciniszki, w powiecie Szawelskim położonych, składających się z miasteczka, dwóch folwarków, 22 wsi i zaścianków, a w ogóle z dymów 88, dusz męskich 679. Dobra te, s których w 1830 roku objawiono 4415 r. 40 kop. srebrem dochodu, oszacowane są na 89,343 rub. 21½ k. srebrem. *Termina targu* 9, przetargu 12 Lutego bieżącego 1833 roku.

— Za roskazem P. Ministra Skarbu Izba Skarbowa Kijowska oddaje w dzierżawę na lat dwanaście, od 23 Marca bież. roku, dobra skasowanych klasztorów Katolickich, które przeszły pod zarząd skarbowy, a mianowicie: *w powiecie Radomyślskim*, niegdyś należące do byłego Czarnobylskiego klasztoru Dominikanów wsi: Lelow, Starosielie, Juryzdyka Czarnobylska, Paryszów i Kotówka, w których w ogóle liczy się 513 dusz męskich, a dochodu wyrachowano 1747 r. 88 kop. srebrem; i *w pow. Zwienigrodzkim* pozostałą po byłym Lisiańskim klasztorze Franciszkanów wieś: Lisiański Przygorodek, dusz męskich 29; *termina*, targu 23, przetargu, 27 bieżącego m. Stycznia. *(Ogl. Sen.)*

— Komitet Opieki Inwalidów (ust. 18 Sierpn. 1814) ogłasza, iż otrzymał 22 z. m. wiadomość o zawakowaniu posad: *Dozorcy Żeglugi 1 klassy na Swirskim kanale, w 2 okręgu wodnej Komunikacyi, i w Ileckim zarządzie solnym Dozorcy koszar więźniów, skazanych tamże do ciężkich robot, z gażą po 500 r. rocznie;*—tudzież 29 z. m. o zawakowaniu posady Horodniczego w m. Perekopie, gub. *Taurydzkiej.* *(R. I.)*

— Do Petersburga przybyli: 23 z. m. s Kazania, Inspektor tamecznych arsenałów Jen.-por. *Cosin* 1;—24*go*, z Mińska, Prezydent tamecznego appel. sądu *Gruszwicki;* —27*go*, z Orła, Jen.-por. *Kriwcow.* Wyjechali: 23*go* do Rewla, Dowódzcą 1*ej* dywizyi Kiryssierów Jen.-major *Zacharzewski* 2; do Nowgorodu, Jen.-major *von Fricken;* —24*go* do Rygi, pełniący obowiązek Pochodnego Atamana pułków Kozackich czynnej armii Jen.-major *Siergiejew.* *(G. P.)*

Z Warszawy. Dyrekcyja Jeneralna poczt Królestwa Polskiego ogłosiła ceny gazet i pism peryodycznych wszelkiego rodzaju, które można prenumerować w roku 1833 na wszystkich urzędach i stacyach pocztowych tegoż Królestwa. Wypisujemy tu ceny pism Polskich i Rossyjskich:

I. POLSKIE

Rocznie.

Bałamut	zł.	39	gr.	14
Egida, Dziennik w języku polskim, włoskim i francuskim wydawany, z rycinami	—	60	—	28
Kurjer Litewski, na papierze zwyczajnym	—	121	—	18
Kurjer Litewski, na pięknym papierze	—	150	—	12
Tygodnik Petersburski	—	103	—	26

Półrocznie.

Tygodnik Petersburski	—	51	—	28

Kwartalnie.

Dziennik Powszechny	—	24	—	—
Gazeta Codzienna	—	11	—	—
— — Krakowska	—	21	—	3
— — Lwowska z Rozmaitościami	—	28	—	9
— — Poznańska	—	21	—	5
— — Warszawska	—	24	—	—
Jasnowidząca z Prevorst dwa tomy	—	18	—	—
Korrespondent Warszawski z Rozmaitościami	—	15	—	—
Kurjer Warszawski	—	11	—	—
Mappa pocztowa Królestwa Polskiego	—	3	—	—
Pamiętnik Rolniczo-technologiczny	—	7	—	15
Tygodnik Polski	—	10	—	—

II. ROSSYJSKIE

Rocznie.

Dziennik Damski	—	60	—	28
— — — Górnictwa	—	80	—	—
— — — Ministerstwa Spraw Wewnętrznych	—	60	—	—
— — — Rękodzieł i handlu	—	51	—	—
— — — Rolniczy	—	35	—	18
— — — Wojenny	—	31	—	—
— — — Wojenno-Medyczny	—	41	—	—
Filomela, Dziennik Śpiewów	—	48	—	6
Handlowa Gazeta Petersburska	—	72	—	22
Inwalid Ruski	—	96	—	—
Kupiec, Dziennik w językach: rossyjskim, niemieckim i francuskim wydawany z 52 rycin.	—	96	—	28
Literackie dodatki do Inwalida Ruskiego	—	76	—	26
Moskiewskie wiadomości	—	123	—	10

Mrówka Północna	zł.	69	gr.	28
Muzyczna Antologia	—	48	—	6
Nauka Chrześciańska	—	51	—	—
Odeski Goniec	—	85	—	26
Ogłoszenia Senackie	—	119	—	6
Petersburskie wiadomości	—	72	—	22
Prejs-Courant, w językach rossyjskim niemieckim i angielskim wydawany	—	68	—	6
Pszczoła północna	—	130	—	24
Repertoar, czyli zbiór najnowszych koncertów	—	57	—	6
Senackie wiadomości	—	72	—	22
Syn Ojczyzny i północne archivum	—	98	—	10
Talia, Dziennik muzyczny	—	66	—	6
Telegraf Moskiewski	—	89	—	—
Teleskop, Dziennik mód moskiewskich z rycinami	—	96	—	28
Tęcza, Dziennik Rewelski	—	62	—	—
Tyfliskie wiadomości	—	84	—	14
Uczta muz, czyli zbiór tańców	—	59	—	5
Wspomnienia	—	60	—	—

Dyrekcya Jeneralna dodaje: «iż nad ceny taryffą powyższą obięte «żadna dopłata przez Urzędy i Stacye Pocztowe, w Królestwie Polskiem, od abonentów pod żadnym pozorem żądaną bydź nie może; «owszem w jakiejkolwiek bądź monecie kurs w kraju mającej, bez «żadnej trudności, przyjmowaną być powinna.

«Wszelkie gazety i pisma peryodyczne zaabonowane regularnie «i w całości mają bydź prenumerantom wydawane; gdyby zaś na«dużycia jakowe, bądź co do opóźnionego nieregularnego wydawa«nia, lub w odbieraniu zużywanych exemplarzy, gdziekolwiek zajść «mogły, zechcą abonenci donieść o tém wprost do Radcy Stanu «Dyrektora Jeneralnego Policyi i Poczt, pod rubryką bazpłatną «służby pocztowej, na papierze zwyczajnym bez stempla, a natych«miast skuteczne środki, prostujące wytknięte uchybienia i zapobie«gające nadal podobnym nadużyciom, przedsięwzięte zostaną.»

(Dz. Pow.)

Wiadomości zagraniczne.

Londyn 29 *Grudnia*. Twierdzą iż lord Bentinck odwołanym zostanie z Indyi, i że miejsce jego zajmie lord Durham, zięć lorda Grey.

— Piszą z Deal pod d. 26 z. m. iż część znajdującej się tam flotty już się rozłączyła: szlupy angielskie *Rover* i *Larne* odpłynęły do Sheerness; fregata francuska *Medée* do Cherbourg. Dziś stoją jeszcze tylko w tym porcie *Donegal*, *Talavera*, *Southampton*, *Castor*, *Stag*, i okręty francuskie *Syrène*, *Suffren*, *Melpomène*, *Ariane* i *Créole*.

— Cała okolica ulicy Dorset-street i placu Salisbury-square w Londynie, przerażoną została 21 z. m. o wpół do trzeciej w nocy wybuchnieniem jednego z ogromnych gazometrów, należących do kompanii oświecania gazem. Łoskot był tak mocnym, jak odgłos jednoczesnego wystrzału s kilkunastu dział. Gazometra tej kompanii są największemi ze wszystkich tego rodzaju składów, i urządzone nader blisko jeden drugiego w liczbie 12. Jeśliby wiatr tylko nieco był mocniejszym, pewnieby wszystkie razem na powietrze zostały wysadzone, i wyrządziłyby nieocenione szkody. Uratowała jedynie miasto od tej klęski nadzwyczajna szybkość z jaką rzucono się do pomp, dla ugaszenia wznieconego pożaru.

— Jen. Solignac mający objąć obowiązek naczelnika głównego sztabu Don Pedra, wyjechał z Douvres do Oporto, s kilku oficerami których przywiozł z Francyi.

— Wiadomość o nowym wyborze Jenerała Jackson na prezydenta Stanów-Zjednoczonych Ameryki Północnej okazuje się przedwczesną i pochodzi z niewiadomości o długich układach i powolnej rozwadze z jaką sprawy tego rodzaju w kraju owym się odbywają.

— Santa-Anna opanował Puebla 3 Października. Kongress Mexykański zawiesił swoje posiedzenia i upoważnił tymczasowego prezydenta do przedsiębrania wszystkich środków które mu się zdadzą zdolnemi do przywrócenia spokojności w kraju. Santa-Anna ma teraz w Puebla do 4,000 ludzi; prezydent posyłał doń deputatów dla zakończenia rewolucyi drogą układów, i ci razem z posłańcami Santa-Anny wrócili 9 Paździer. do Mexyku. Lecz, 16 t. m. kongress odrzucił większością 41 głosów przeciw 12 propozycyje Santa-Anny i przerwał wszelkie układy. Wojska tego ostatniego w liczbie 6,000 ludzi ciągnęły s Chalco, i w Mexyku gotowano się na ich przyjęcie. Rządowi nadano najzupełniejszą we wszystkiem władzę. Nakazał on już 10 t. m. wymuszoną pożyczkę.

— Jen. Santander przybył 4 Paźdz. do Bogota, w towarzystwie młodego Bonaparte, synowca Napoleona.

Paryż 30 *Grudnia*. Dowiadujemy się, iż Król Jmć s Królową i całą rodziną Królewską wyjadą do Lille na spotkanie wracającego z Belgijów wojska i xżąt Orléans i Nemours; Twierdzą nawet, iż w mieście tém połączą się też z rodziną Królewską Król i Królowa Belgów.

— Cztery pułki kiryssierów które składały odwodową jazdę armii północnej, wróciły już do Francyi.

— P. de St. Aulaire mianowany został posłem w Wiedniu na miejsce marszałka Maison, który pojedzie w tym charakterze do Petersburga.

— Zdrowie ministra oświecenia, P. Guizot, codziennie się polepsza, i 24 b. m. prezydował już w radzie swojego wydziału.

— Xżęta Orléans i Némours wrócili do Paryża 29 b. m. wieczorem.

— P. Aigle, adjutant marszałka Gérard, przybył tu 28*go* i natychmiast miał posłuchanie u Króla, na którém złożył mu chorągiew 10*go* hollenderskiego pułku, zabraną w cytadelli Antwerpskiej.

— Według jednej depeszy marszałka Gérard z d. 25 b. m. załoga cytadelli Antwerpskiej w chwili poddania jej składała się z 3,797 podoficerów i żołnierzy, i 129 oficerów, licząc już w to jenerałów Chassé i Fauvage. Oddać jeszcze należy 300 rannych, w liczbie których 10 oficerów. Osady szalup kanonierskich spalonych lub zatopionych przez samychże hollendrów poddały się w Tête de Flandres, gdzie dotąd zostają.

— Prócz pomienionych dwóch odmian w ciele dyplomatycznem, zaszło świeżo kilka jeszcze innych. Na miejsce P. de St. Aulaire, posłem w Rzymie mianowany został hr. de Latour Maubourg; tego zaś ostatniego zastąpi w Neapolu P. Durand de Mareuil. Posłem w Berlinie na miejsce P. Mareuil, mianowany P. Karol Bresson, poseł w Münich.

— Poseł rossyjski hr. Pozzo di Borgo wyjechał ztąd do Londynu 29 b. m.

— Dowiadujemy się iż Don Pedro porobił znaczne zmiany w swoim ministerstwie. Na czele wydziału skarbu stanął P. Silva Carvalhos; towarzyszami jego mianowani: do spraw zagranicznych margrabia Palmella; do wydziału sprawiedliwości adwokat Magelhaene; do wojny major Treire. Sekretarz Stanu Masinho wysłany został w poselstwie do Madrytu.

— Akademija Nauk moralnych i politycznych dokompletowaną została wyborem siedmiu nowych członków,

którémi mianowani zostali PP. Edwards, Droz, Dr. Broussais, Mignet, Villermé, Karol Comte i Siméon.

— Członkowie komitetu polskiego w Paryżu: professor *Lelewel*, P. Leonard, (zapewne Chodźko), A. *Przeciszewski*, A. *Hłuśniewicz*, Erazm *Rykaczewski*, Józef *Zaliwski* i *Wodziński* otrzymali roskaz opuszczenia niezwłocznie Paryża, dla udania się do miejsc, które im na mieszkanie wyznaczone zostały.

Haga 28 Grudnia. 26 b. m. pułkownik Heshusies, przybywszy s cytadelli Antwerpskiej w towarzystwie jednego oficera francuskiego i sekretarza poselstwa francuskiego w Bruxelli, złożył jeneralnemu dyrektorowi wojny, P. Eerens depesze Jen. Chassé i ustnie zdał sprawę, iż wódz ten zmuszony został okolicznościami do poddania przez uczciwą kapitulacyją cytadelli, której tak walecznie bronił. Oto jest kopija tego aktu, wyjęta s pomienionych depeszy.

Art. 1. Jen. piechoty bar. Chassé podda P. marszałkowi hrabi Gérard cytadellę Antwerpską, stanowisko obronne Tête de Flandres, i zamki Burght, Zyndrecht i Austerweel w obecnym ich stanie, z działami, zapasami potrzeb wojennych i żywności, okrom tylko przedmiotów wymienionych w art. 3.

2. Załoga wyjdzie z honorami wojskowémi, złoży broń przed murami, i zostawać będzie w niewoli wojennej. Atoli P. Marszalek Gérard obowiązuje się przesłać ją na granice Hollandyi gdzie broń wróconą jej będzie, skoro tylko Król Jmć Hollenderski zezwoli na ustąpienie zamków Lillo i Liefkenshoek.

Na ten koniec P. marszalek Gérard wyprawi niezwłocznie jednego ze swoich oficerów do Hagi, i dozwoli P. Jenerałowi Chassé uczynić toż samo ze swojej strony, jeśli mu się to zdawać będzie.

3. PP. Oficerom zostawione będą szpady; cała załoga zatrzyma swoje sprzęty, powozy, konie i rzeczy należące bądź do całego korpusu, bądź do prywatnych osób załogę składających. Kilka osób nienależących do załogi, które przypadkiem tylko w cytadelli pozostały będą pod opieką armii francuskiej.

4. Jeśli przez odpowiedź z Hagi nakazaném będzie poddanie zamków Lillo i Liefkenshoek, załoga przeprowadzoną zostanie do granic Hollandyi, bądź wodą bądź lądem, według żądania jenerała Chassé, natychmiast po objęciu w posiadanie pomienionych zamków.

5. Jeśli załoga obierze drogę lądem, ciągnąć ma w jednej tylko kolumnie. Jenerałowi Chassé wolno będzie wysłać przodem oficerów głównego sztabu i komissarzy dla opatrzenia jej stanowisk w posiadłościach Hollenderskich.

6. Na przypadek jeśliby należące do załogi konie i powozy niewystarczyły na przewiezienie rzeczy, dostarczone jej zostaną środki przewozu, których koszta opłaci już sama załoga. Toż się ma rozumieć o statkach któreby potrzebnemi być mogły do przewożenia sprzętów oficerskich i innych urzędników załogi.

7. Dla przewozu chorych, nadewszystko zaś ranionych dostarczone będą na koszt rządu Hollenderskiego potrzebne statki na wyprawienie ich wodą do Berg-op-Zoom. Chorzy którzyby przewozu wytrzymać nie byli w stanie leczeni będą dalej na miejscu, kosztem rządu hollenderskiego, przez lekarzy tegoż narodu, którzy przy odjeździe używać będą tychże korzyści co i cała załoga.

8. Niezwłocznie po podpisaniu niniejszej kapitulacyi, armija oblegająca osadzi jednym batalijonem pół-xiężyc i naczelną bramę cytadelli.

9. W najkrótszym ile możności czasie dowódzcy artyleryi i korpusu inżynierów zdadzą naczelnikom armii francuskiej broń, zapasy wojenne, plany i t. p. tyczące się służby do jakiej każdy z nich był użytym. Z obu stron sporządzone zostaną spisy zdawanych przedmiotów.—Dan w głównej kwaterze, w Antwerpii, 23 Grudnia 1832.—

Artykułem dodatkowym zastrzeżono, iż kapitulacyja ta nie rościąga się bynajmniej na flotyllę z 12 szalup kanonierskich, stojącą przed Antwerpiją.

— Dyrektor jeneralny wojny, z roskazu Królewskiego, dał niezwłocznie jenerałowi Chassé na depesze jego odpowiedź pod d. 26 t. m. której treść jest następująca:

«Król Jmć nie zatwierdza kapitulacyi w takim zupełnie stanie, w jakim została zawartą, lecz poruczył mi przyjemny obowiązek zawiadomienia was przy tej okoliczności uroczyście, iż postępowanie wasze i całej mężnej załogi cytadelli Antwerpskiej w ciągu oblężenia tej twierdzy nie tylko niezostawiło nic do życzenia, lecz owszem zasłużyło na najwyższe J. K. M. zadowolenie; iż obrona wasza odpowiedziała we wszystkich względach słusznej nadziei Króla Jmci; iż w ciągu całego oblężenia J. K. M. nieprzestawał najżywszej mieć troskliwości o los tylu walecznych, którzy krew swą za ojczyznę przelewali, i że s prawdziwém spółczuciem dowiedział się z ostatniego waszego raportu o niepojętych niewygodach i trudach które mężna załoga s tak dobrą chęcią znosiła. Pragnąc niezwłocznie dać wam, a tém samém, w osobie waszej i całej załodze, znak Królewskiej życzliwości swojej, monarcha nasz raczył właśnie mianować was kawalerem wielkiego krzyża wojskowego orderu Wilhelma. Mianowanie to podpisaném zostało wczora, i zapewne mieć będzie w oczach JWPana podwójną wartość, gdy dowiesz się iż Król w mojej obecności zdjął z piersi swoich własny order, wręczył mi go s wstęgą i brylantami, które sam niedawno na jednej uroczystości nosił, ażebym je JWPanu w jego imieniu przesłał. J. K. M. oczekuje nadto z niecierpliwością przedstawień do nagród, któremiby się JWPanu podwładnych swoich nagrodzić zdało.»

— *Journal de la Haye* skreśliwszy obraz wszystkich cierpień załogi wytrzymanych podczas oblężenia, szerzy się nad dobrém przyjęciem ich ziomków przez wojsko francuskie; które im okazuje wszelkie poszanowanie, wzbudzone przez ich bohaterski opór, i obok tego utyskuje nad nieszlachetnością mieszkańców Antwerpii, tego miasta oszczędzonego przez wspaniałomyślność Jen. Chassé, którzy znieważyli i prześladowali osadę jednej szalupy kanonierskiej, prowadzoną po zabraniu w niewolę przez miasto.

— Na nową pożyczkę dobrowolną dla rządu zebrano już w Amsterdamie 34 milionów fl.

— Dowiadujemy się z godnych wiary zródeł iż gdy jen. Chassé zakomunikował marszałkowi Gérard odpowiedź Króla swojego niezgadzającą się na poddanie zamków Lillo i Liefkenshoek, ten ostatni chciał dozwolić mu powrotu do kraju pod warunkiem, ażeby więcej w teraźniejszych okolicznościach przeciw francuzom nie służył. Lecz jen. Chassé, odrzucił takową propozycyją, w skutek czego s całą załogą odprowadzony zostanie do Dunkierki.

Bruxella 28 Grudnia. 25 b. m. ogłoszono w Antwerpii biulletyn następujący:

«Wczora o 3½ s południa wojska francuskie uszykowały się w paradzie na bitej drodze z Boom, tak, iż głowa ich kolumny opierała się o twierdzę Kiel. Marszałek Gérard na czele całego głównego sztabu, xżęta Orléans i Némours w mundurach swoich pułków, jenerałowie Achard, Lawoestine, Castellane z wielką liczbą innych składali świetny wojenny orszak. O 4ej załoga poczęła przeciągać szeregiem przed wojskami naszémi i złożyła broń na płaszczyznie fortecznej. Oficerowie zachowali swe szpady i odbierali od oficerów francuskich znaki największego poważenia. W chwili gdy nadciągnęła s kolei artylerya hollenderska, rozległ się szeroko szmer zadziwienia. Żołnierze obojga wojsk zmieszali się w tłumach i dawali sobie znaki wzajemnego szacunku. Załoga hollenderska zdawała się znużoną, lecz pełną niezachwianego męstwa, i, po paradzie, wróciła nazad do cytadelli. Xżęta francuscy z marszałkiem Gérard odwiedzili jenerała Chassé, i marszałek pomieniony wyjeżdżając s cytadelli oświadczył oficerom załogi, iż waleczna ich obrona zasłużyła na wieczny szacunek francuzów, i że niemasz oficera w całym jego wojsku, któryby się niechciał pochlubić zaszczytem iż był ich towarzyszem broni. Wszędzie, rzekł, cenię męstwo; a te gruzy, najwymówniej o waszéj odwadze świadczą.—Jakoż wrzeczy samej cytadella zdaje się zburzoną jakby przez trzęsienie ziemi; niemasz w całości ani jednej budowy, a skład prochu cudem prawie niezostał wysadzony na powietrze. Wyłom za kilka godzin byłby już zgodnym do szturmu; wszelka nadzieja odsieczy była straconą: poddanie się więc było jakoby obowiąskiem.—Załoga utraciła w zabitych i ranionych około 800 ludzi.»

— Wszystkie stanowiska cytadelli, po wspomnianej paradzie, osadzone zostały pocztami francuskiémi. Jen. Rulhieres mianowany jej komendantem. Teraźniejsza załoga francuska tej twierdzy składa się z 12 kompanij, które codziennie się zmieniają.

— Okopy Tête de Flandres, tudzież zamki Burght, Austerweel i Isabelle zajęte zostały przez francuzów 26go z rana.

— Na adres mieszkańców Antwerpii, którzy prosili właśnie Króla o zrównanie z ziemią cytadelli skoro tylko francuzi z niej ustąpią J. K. M. odpowiedział, iż starać się będzie o uczynienie zadość ich żądaniom, we wszystkiém, co od niego zależeć może.

— W Hiszpanii minister wojny zajęty jest teraz utworzeniem 5000*cznego* pułku gwardyi Królewskiej, złożonego ze Szwajcarów.

— Wojsko francuskie poczęło już ciągnąć napowrót ku Francyi, i wiezie z sobą na pamiątkę sześć dział s cytadelli, które mu ofiarował Król Leopold. — *L'Emancipation* atoli rozumie, iż jeśli potrzeba będzie blokować zamki Lillo i Liefkenshoek, najmniej połowa wojska francuskiego, mianowicie zaś cała dywizyja Sebastiani, pozostanie w Belgijach.—Według innych, taż sama dywizyja otrzymała właśnie roskaz wrócenia do Francyi na 1 Stycznia, i marszałek Gérard miał jakoby powiedzieć, iż cała jego armija ustąpi s posiadłości Belgijskich do 10 tegoż miesiąca.

— Z rana 30 z. m. francuski jenerał Rulhières zdał cytadellę Antwerpską belgijskiemu pułkownikowi Buzen, komendantowi miasta Antwerpii i zostającym pod jego roskazami wojskom, które osadziły również Tête de Flandres i inne odebrane od Hollendrów zamki.

— Na posiedzeniu Senatu 29 z. m. uczyniono wniosek oświadczenia uroczystych dzięków armii francuskiej za szlachetne jej postępowanie, męstwo i karność w czasie oblężenia cytadelli, i ofiarowania marszałkowi Gérard, w imieniu całego narodu Belgów, miecza honorowego.

Wiedeń 29 *Grudnia.* Cesarz s Cesarzową Jmcią wrócili tu s Presburga 22 b. m.

— Stan zdrowia Króla JmciWęgierskiego który zachorował był nagle 19 b. m., w przeciągu kilku dni następujących do tego stopnia się pogorszył, iż J. K. M. przyjął 24go ostatnie sakramenta. Od tego dnia niebespieczeństwo ciągle wzrastało i dopiéro w biulletynie z 28go ogłoszono iż choroba jego poczęła się przesilać i przybierać charakter mniej zagrażający. Po wszystkich kościołach stolicy nakazano publiczne modły o zachowanie drogich dni monarchy, i zamknięto wszystkie publiczne widowiska.

— Sejm Węgierski otrzymał od rządu wezwanie do zajęcia się naprzód określeniem stosunków pomiędzy właścicielami ziemskiémi a ich podwładnémi: ułożeniem kodexu karnego, urządzeniem sądów i przewodu sądowego, wydoskonaleniem praw cywilnych, równoważnym rozkładem poborów, nakoniec rozwiązaniem pytania: kto ma starczyć na koszta utrzymania samego sejmu.

Wiadomości handlowe i przemysłowe.

Petersburg 20 *Grudnia.*

Zadania do nagród, ogłoszone przez Prezesa IIgo (naukowego) oddziału Wolnego towarzystwa gospodarczego Petersburskiego, hrabię Alexandra Kuszelew-Bezborodko. Czytane na posiedzeniu tegoż towarzystwa 3 Grudnia 1832 roku.

Na początku zeszłego roku (Tygod. Cz. V. str. 49.) ogłosiliśmy zadania do nagród, ustanowionych przez hr. Kuszelew-Bezborodko na rok 1832, w różnych przedmiotach tak naukowych, jakoteż tyczących się przemysłu i gospodarstwa krajowego. Szanowny ustanowiciel, zdając teraz na uroczystém posiedzeniu towarzystwa, którego jest członkiem, sprawę z wypadków takowych zadań, oznajmił, iż z liczby 12*stu*, w przedmiocie Botaniki, otrzymano tylko odpowiedzi na dwa zagadnienia, które uznane zostały przez II oddział towarzystwa Gospodarczego za zaspokajające, i odniosły przeznaczone nagrody. Dziesięć zapytań pozostało nierozstrzygnionych. Hr. Bezborodko oświadczył iż je ponawia i przytém podał kilka nowych. Umieszczamy tu jedne i drugie w takim porządku, jak są ogłoszone w wydaném o nich programmacie.

Zadanie 1. W kraju Zakaukaskim lub na południowej pochyłości gór Krymskich zasadzić i rozmnożyć krzew herbaty w takiej ilości, iżby można było zeń zebrać przynajmniej jeden funt herbaty, i dowieść tego należytemi poświadczeniami.

Nagroda: Złoty medal, wartujący 50 czerw. złotych. Z uwagi na czas potrzebny do takowego doświadczenia, zakres na rozwiązanie zadania naznacza się po dzień 1

Września 1835 roku, a wrazie nieotrzymania zaspokajających wypadków, przedłużonym jeszcze zostanie na drugie trzylecie. (*) (Tu dodać należy, że w ogrodzie rządowym Nikitskim, położonym na południowéj gór Krymskich pochyłości, znajduje się krzew herbatni, przesłany w 1823 roku przez ś. p. Cesarzowę Maryą, który już kilka zim na gruncie przetrwał.)

Zadanie II. Złożyć należyte poświadczenia, że w pewnych dobrach, w jakiejbykolwiek gubernii, oprócz krajów Zakaukaskich, rodzi się *Krap* (Марена, Rubia tinctorum.) i że zajmuje niemniej nad półtory dziesięciny uprawnego gruntu; że ta roślina, dojrzała, przynajmniéj na obszarze pół-dziesięciny, użytą była do jakiegokolwiek farbierskiego zakładu, i złożyć świadectwo od tegoż zakładu o dobrym jéj gatunku a nadto próbki krapu, z wyrachowaniem zysków takowéj uprawy. *Nagroda:* Medal wartości 30 czerw. zł. *Termin* naznacza się po 1 Września 1833 r. W racie nieotrzymania odpowiedzi, będzie ponawianym przez trzy s kolei lata.

Zdanie III. Złożyć uprawiane w północnéj lub średniéj strefie Rossyi Rubarbarum (Rheum australe), wraz ze zdaniem chemika lub medyke, iż może być użytém w sztuce lekarskiéj. *Nagroda:* Medal wartujący 30 czerw. zł. Obok świadectw należy złożyć wyrachowanie zysków s takowéj uprawy. *Termin:* po 1 Września 1833.

Zadanie IV. Przedstawić model lub szczegółowy rysunek i opis stępy i prassy, do wyciskania oleju z nasion roślinnych i dowieść należytemi świadectwami, że w umyślnie na ten cel urządzonym zakładzie wytłacza się niemniéj nad 2½ pudów ze skarbowéj czetwerti konopnego siemienia. *Nagroda:* Złoty medal, wartujący 30 czerw. złotych. Robota powinna zajmować niemniéj nad 100 czetwerti siemienia, i, jeżeli to podobna, być zastosowaną do działania wody. *Termin:* po 1 Stycznia 1834 roku.

Zadanie V. Złożyć świadectwa, że przez ulepszenie gruntu, wydoskonalone narzędzia rolnicze, lub uprawę najmniéj 10*ciu* dziesięcin ziemi, otrzymano urodzaj zboża podwojny w miarę zwyczajnego i w porównaniu z mieszkańcami okolicznemi; odpowiedź najbardziej zaspokajająca otrzyma w nagrodę medal złoty wartości 10 czerwonych zł. pięciu zaś innych współubiegających się odbiorą srebne medale. *(d. c. p.)*

Rozmaitości.

— Przekupki Paryskie, których pokolenie znane jest w historyi rewolucyi pod nazwiskiem *Dames de la Halle*, dowiedziawszy się że xżna Berry otrzymała pozwolenie przechadzania się po wałach twierdzy Blaye, sprawiły jej przepyszny płaszcz axamitny, wyszywany złotem.

— Po zwycięstwie, które sławny Admirał angielski Nelson odniosł nad Abukir-Bejem, Rząd Neapolitański ofiarował mu w darze piękną posiadłość, położoną w bliskości Bronte, s tytułem xięstwa tegoż nazwania. Dobra te wraz s tytułem doszły w spadku do teraźniejszego ich dziedzica, który utracił je całkowicie przez ostatnie wybuchnienie Etny; cała bowiem ziemia pokryta została warstą lawy i popiołu.

— Wszystkie doniesienia z brzegów Anglii piszą o straszliwéj burzy która trwała przez noc 20 i dzień 21 Grudnia, wiele statków rozbiło się o brzegi; ludzi wszakże mało zginęło.

— Jeden z mieszkańców Antwerpii dawał rządowi 50,000 fr. za pozwolenie pokazywania za pewną opłatę gruzów cytadelli; niejaki anglik daje już za toż samo 100,000 fr.

— W dzienniku angielskim *Albion*, czytamy: «Studenci Hollenderscy,—w niczém niepodobni do uczniów szkoły politechnicznej paryskiej, którzy należą zwykle do wszystkich rozruchów i stając na czele najlichszego motłochu, pragną dyktować prawa każdemu obecnemu rządowi,—okazali duch, który nam przypomina pamiętne w historyi Anglii lata 1789 i 1804. Każdy ze trzech uniwersytetów Hollenderskich wystawił s pomiędzy siebie oddział celnych strzelców, i żołnierze ci, przyznając się do niewiadomości w sztuce wojennej, prosili iżby im dano dowodzców i oficerów z wojska regularnego. Studenci z Ateneum Amsterdamskiego nie dali się też uprzedzić w tym szlachetnym zapale. Dwaj professorowie Uniwersytetu w Utrecht służą jako szeregowi w batalionie piechoty.»

— Przybyły z Oporto do Londynu oficer przywiozł wiadomość że Don Pedro ma zamiar opuścić leże zimowe i rospocząć kampaniją w pierwszych dniach Stycznia. Siły jego składają się ze 16,000 ludzi, lecz z nich około 2000, powiększej części anglików, znajdują się w szpitalach, cierpiąc od nieumiarkowanego użycia win i wódek krajowych. Inni cudzoziemcy, wyjąwszy kilku włocęgów, których Don Pedro odesłał na powrot, dobrze się prowadzą. Większość anglików prosiła ex-Cesarza o oddalenie też tych z liczby ich ziomków, którzy swém postępowaniem wstyd im czynią.

(*) Właśnie niedawnemi czasy pisaliśmy w Tygodniku o możności roskrzewienia herbaty w południowych prowincyach naszego kraju. Lubo te nie są wzmiankowane w zadaniu hr. Bezborodko, niemożna jednakże wątpić iż żądany skutek, otrzymany w tych prowincyach, miałby równeż prawo do przeznaczonej nagrody. *(Wyd. Tyg.)*

OD WYDAWCY.

Wydawca Tygodnika, przy kilkunastu odezwach od łaskawych czytelnikow s prenumeratą na to pismo na rok 1833, odebrał exemplarze biletów na prenumeratę pisma peryodycznego, wychodzącego w tutejszej stolicy w trzech językach, pod tytułami: *Купецъ*, *le Marchand*, *der Kaufmann*, z oświadczeniem, iż go utrzymywać nie życzą i s poleceniem powrócenia ich Wydawcy tegoż Kupca, P. *Kiszka-Zgierskiemu.*

Wydawca Tygodnika nie omieszka wypełnić tego zlecenia; lecz razem, dla zapobieżenia wszelkiemu niewyrozumieniu, niechcąc przywłaszczać nienależnego sobie zaszczytu i uchodzić za protektora *Купца*, uznaje za potrzebną oświadczyć, że rozesłanie biletów na to pismo przy Tygodniku dopełnionem zostało *bez jego wiedzy*, wprost przez pośrednictwo tutejszéj Expedycyi Gazet, jak podobnym sposobem przyłączają się do numerów, już po oddaniu ich od Wydawcy na pocztę, rozmaite obwieszczenia, afisze, prejskuranty i t. p. których czytelnicy Tygodnika zapewne nie mało w ciągu roku odbierać zwykli.

Prenumerata na Tygodnik w Warszawie, oprócz Biura informacyjnego będzie nadto przyjmowaną w xięgarni PP. Zawadzkiego i Węckiego.

Печатать позволяется. С. Петербургъ. 5-го Генваря, 1833. *Цензоръ О. Сенковскій.*

W DRUKARNI WOJENNEJ.